

Lublin, dnia 25.11. 2008 r.

**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W LUBLINIE**

ul. Okopowa 7, 20-001 Lublin, tel. 081 53 64 120, fax 081 53 64 111

LLU- 41027-1-08
P/08/116

**Pan
Andrzej Czapski
Prezydent Miasta Biała Podlaska**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie skontrolowała w Urzędzie Miasta Biała Podlaska zwanym w dalszej treści „Urzędem” lub „UM”, realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Badaniem objęto lata 2006 – 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 października 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację KPOSK, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, niemających jednak istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Aglomerację Biała Podlaska (zwana dalej „aglomeracją”) o równoważnej liczbie mieszkańców² wynoszącej 56.700 (w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo

¹ Dz. U. z 2007 roku nr 231, poz. 1701.

² Przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60g. tlenu na dobę.

wodne³) położoną na terenie gminy miejskiej Biała Podlaska, Wojewoda Lubelski wyznaczył rozporządzeniem Nr 34 z dnia 18 sierpnia 2005 r.

Na dzień 1 stycznia 2006 r. aglomeracja dysponowała oczyszczalnią ścieków mechaniczno-biologiczną, zbudowaną w latach 1977-1978, o docelowej przepustowości 12.000 m³ na dobę oraz siecią kanalizacyjną o długości 126,10 km z której korzystało 49.600 mieszkańców, tj. 87,5% osób zamieszkających na terenie gminy. Długość oraz przepustowość sieci kanalizacyjnej w aglomeracji spełniała założenia Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.⁴ Oczyszczalnia ścieków nie spełniała standardów odprowadzanych ścieków w zakresie usuwania związków azotu (N) i fosforu (P). Docelowa oczyszczalnia ścieków, wg zaktualizowanego KPOŚK⁵, to oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu. Termin osiągnięcia efektu ekologicznego i termin spełnienia przez aglomerację wymagań w zakresie oczyszczalni ustalono na 2007r.

Zaspokojenie potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie kanalizacji oraz usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należało, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶ do zadań własnych gminy. Zadania te, w tym również przedsięwzięcia ustalone w KPOŚK wykonywała spółka komunalna - *Bialskie Wodociągi i Kanalizacja „WOD-KAN”*. Sp. z o.o. (zwana dalej „spółką” lub „WOD-KAN”).

Wykonane przez spółkę prace modernizacyjne pozwoliły uzyskać na koniec 2007r. redukcję ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska do zakładanego w KPOŚK efektu ekologicznego, tj.:

- BZT₅ do 99%,
- związki organiczne do 97%,
- fosfor ogólny do 98%,
- azot ogólny do 85%.

Ilość przyjmowanych ścieków wynosiła: w 2006r. – 9.121 m³/d i w 2007r. – 9.547 m³/d. Ścieki te w całości były oczyszczane. W badanym okresie wytworzono ogółem 2.056 Mg/rok osadów, z czego: 1.351 Mg/rok zagospodarowano w rolnictwie, 652 Mg/rok stosowano do rekultywacji terenów w tym gruntów na cele rolnicze, natomiast 53,4 Mg/rok czasowo magazynowano na terenie oczyszczalni.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz.2019 ze zm.

⁴ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych Rada Ministrów zatwierdziła 16 grudnia 2003r.

⁵ Aktualizacja nastąpiła z dniem 30 maja 2005r.

⁶ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

W ramach KOPŚK w latach 2005 – 2005 należało zbudować 7,9 km sieci kanalizacyjnej (w tym 0,7 km w 2005r., 3,6 km w latach 2006 – 2010, 2,2 km w latach 2011 – 2013 i 1,4 km w latach 2014 – 2015) oraz zmodernizować 12 km. Do końca 2007r. zbudowano łącznie 38,37 km sieci kanalizacyjnej, z czego 13,77 km w 2006r. i 12,02 km w 2007r. Ponadto zmodernizowano 1,14 km sieci kanalizacyjnej (0,32 km w 2006r. i 1,54 km w 2007r.). W 2007r. w porównaniu do roku poprzedniego, o ok. 9% zwiększyła się liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej i zmalała ilość ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym (z 76 m³/d w 2006r. do 65 m³/d w 2007r.).

Ustalone w KPOŚK przedsięwzięcia służące osiągnięciu jakości ścieków odprowadzanych do środowiska spełniających wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;⁷ zostały w badanym okresie zrealizowane.

2. Do końca I półrocza br. łączne nakłady poniesione w związku z realizacją KPOŚK w aglomeracji wyniosły 20.338 tys. zł, w tym w latach 2006 – 2008 (I półrocze) - 14.360 tys. zł. Na modernizację oczyszczalni ścieków wydano 433 tys. zł (ze środków własnych WOD-KAN), z czego 343 tys. zł do końca 2007r. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej do końca 2007r. kosztowała 19.905 tys. zł. Finansowanie budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej odbywało się na podstawie zawartej przez spółkę (w grudniu 2004r.) z Wojewodą Lubelskim umowy o dofinansowanie projektu "Budowa i modernizacja systemu wodociągowego i kanalizacyjnego Miasta Biała Podlaska." w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz porozumienia między spółką i Miastem dotyczącego realizacji tego projektu jako inwestycji wspólnej. Porozumienie to zostało zawarte we wrześniu 2003r.

Zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie całkowita wartość projektu (budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) wyniosła 33.439,45 tys. zł (w tym 31.000 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowalne). Budżet Miasta zobowiązał się do partycypowania w kosztach przedsięwzięcia do wysokości 2.000 tys. zł (6,45% wydatków kwalifikowalnych projektu). Pozostałe środki stanowić miała dotacja ze ZPORR - 23.250 tys. zł, tj. 75% wydatków kwalifikowalnych i środki własne spółki - 5.750 tys. zł, z czego 4.500 tys. zł stanowić miały pożyczki dla spółki z Narodowego i Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Poniesione w związku z realizacją tego projektu wydatki kwalifikowalne wyniosły 29.539,96 tys. zł. Do dnia 21 października br. spółka otrzymała w ramach ZPORR 16.749,12 tys. zł., a refundacja pozostałych wydatków w kwocie 5.411,35 zł została wstrzymana w związku z nieprawidłowościami przy udzielaniu zamówień publicznych, stwierdzonymi w wyniku kontroli Komisji Europejskiej.

Dofinansowanie środkami z budżetu miasta odbywało się na zasadach określonych w zawartym pomiędzy spółką a Miastem Porozumieniu o realizacji inwestycji wspólnej. W związku z budową i modernizacją kanalizacji z budżetu Miasta przekazano, do 2007r., 1.458 tys. zł.

3. W ramach porozumienia dotyczącego inwestycji wspólnej władze Miasta scedowały na WOD-KAN m.in. wybór wykonawcy i zawarcie umowy na realizację budowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz sprawowanie nadzoru i kontrolę zgodności zakresu, jakości i kosztów zadania z warunkami przetargowymi i umową z wykonawcą. W gestii Urzędu Miasta pozostawiono:

- prowadzenie spraw związanych z wykupem terenów pod inwestycję;
- uwzględnienie inwestycji w kolejnych budżetach gmin i zabezpieczenie środków na sfinansowanie zadań w wielkości i w terminach wynikających z harmonogramu finansowania inwestycji;
- pokrywanie dodatkowych, uzgodnionych kosztów
- udział w odbiorach końcowych zadań inwestycyjnych.

Urząd Miasta nie sprawował bezpośredniego nadzoru nad realizacją tych przedsięwzięć. Zlecenie wykonania tych zadań przekazano spółce komunalnej. W ocenie NIK nie zwalniało to Prezydenta Miasta z odpowiedzialności za realizację KPOŚK – zgodnie z art. 43 w związku z art. 208 ust. 1 ustawy Prawo wodne. Przeprowadzone przez spółkę postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego odbyło się z naruszeniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, co skutkowało wstrzymaniem przez Instytucję Pośredniczącą refundacji wydatków spółki w wysokości 5.411 tys. zł.

4. Urząd Miasta przedkładał corocznie Wojewodzie Lubelskiemu informacje z realizacji KPOŚK z zachowaniem terminów określonych w art. 43 ust. 3c ustawy Prawo wodne.

⁷ rozporządzenie z dnia 8 lipca 2004r (Dz. U. Nr 168, poz. 1763), a od dnia 31 lipca 2006r. – rozporządzenie z dnia 24 lipca 2006r. (Dz. U. Nr 137, poz. 984)

Stwierdzono jednak, że informacja za 2006 r. została sporządzona nierzetelnie, gdyż nie zawierała danych co do kwot nakładów poniesionych na zbiorcze systemy kanalizacyjne (odpowiednio: 8.104 tys. zł i 268 tys. zł). Informacja ta została sporządzona w Wydziale Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta (brak podpisu osoby sporządzającej).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Sprawowanie skutecznego nadzoru nad przebiegiem KPOŚK.
2. Zweryfikowanie, skorygowanie i przekazanie Marszałkowi Województwa Lubelskiego⁸ prawidłowych informacji z realizacji KPOŚK.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

⁸ w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).